

Livcy- elävyyssindeksi

Manner-Suomen kuntien keskustojen
elävyyssvertailu, 2022

RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.

Sisällylys

01

Miksi keskustojen elävyys on tärkeää?

02

Mistä elementeistä muodostuu elävä keskusta?

03

Suomen elävimmät keskustaympäristöt

04

Keskusta-alueiden elävyysvertailu 2022

05

Taustatietoa ja laskentaperusteet

Vuonna 2021 Ramboll julkaisi Livcy-elävyysmittariin perustuvat tunnusluvut kaikista Suomen kunnista. Tänä vuonna tarkastelun fokuksena ovat keskustaympäristöt.

Johdanto

Kaupunkien keskustaympäristöt ovat murroksessa. Yksi keskeisimmistä kysymyksistä on, miten keskustat voivat houkutella asukkaita ja työpaikkoja. Elinvoimaiset ympäristöt ovat turvallisia, viihtyisiä, erilaisia tarpeita huomioivia ja erilaisiin muutoksiin mukautuvia – niissä arki on sujuvaa. Jotta elävyyttä voidaan tukea kaupunki- ja aluesuunnittelussa, yhteiskunnan rakenteiden ja palvelujen lisäksi olisi huomioitava myös inhimilliset tekijät, asukkaiden kokemukset ja tunteet sekä arvot. Livcy-elävyysindeksi on kehitetty tarkastelemaan ja tukemaan tätä tavoitetta.

01

Miksi keskustojen elävyys on tärkeää?

Keskustat murroksessa

Erityisesti keskustaympäristöjen elävyys ja vetovoimaisuus ovat viime vuosina olleet keskeinen puheenaihe johtuen muun muassa koronapandemian kiihdyttämästä kaupan ja työnteon murroksesta, pandemian jälkeisestä epävarmuudesta sekä talouden epävakaudesta. Koronapandemia vauhditti siirtymää etätöihin, ja nykyään yhä useampi tekee töitä sekä etänä että toimistolla, monipaikkaisesti tai paikkariippumattomasti.¹ Ilmiö on kuitenkin osa laajaa, jopa koko yhteiskuntaa koskevaa muutosta ja sen vaikutukset muun muassa toiminta- ja asuinympäristöjen suunnitteluun ja kehitykseen ovat merkittävät.

Keskustaympäristöt ovat erityisen voimakkaasti edellä mainittujen muutosvoimien kourissa; keskustoissa sijaitsee erityisen paljon erikoiskaupan toimipaikkoja sekä toimistotyöpaikkoja. Tämä asettaa keskustojen tulevan roolin ympärille paljon kysymyksiä. Yhtenä keskeisimmistä keskustan elävyyteen merkittävästi vaikuttavista kysymyksistä on, miten keskustat voivat tulevaisuudessa houkutella monipuolisesti erilaisia asukkaita ja työpaikkoja.

Elävyyden suunnittelussa tavoitteena on luoda erityisesti alueen asukkaille hyvinvointia edistävä, viihtyisä ja arkea helpottava elinympäristö, joka tukee myös kestävä elämäntapaa ja taipuu

elämän ja yhteiskunnan muutoksiin. Elinvoimainen ja vetovoimainen keskusta on myös jokaisen kunnan käyntikortti ja siten myös imagoon ja paikalliseen talouteen vaikuttava asia.

Keskustoissa syntyy kohtaamisia

Ennen kaikkea keskustaympäristöt ovat kuitenkin asukkaiden olohuoneita, joissa muodostuu sosiaalisia kohtaamisia ja vuorovaikutuksia erilaisten ihmisryhmien välille, kulttuurin ja taiteen kehoja sekä paikallisten yritysten ja organisaatioiden symbioottista talouden tilaa. Näiden kaikkien näkökulmien yhdistäminen arjen palveluiden tarjoamiseen luo elävää rakennettua ympäristöä ja elintilaa elinvoimaisuudelle.

“ Ei riitä, että keskustojen kehittämisessä otetaan huomioon palvelut ja yhteiskunnan rakenteet. Lisäksi olisi huomioitava myös inhimilliset tekijät, kuten asukkaiden kokemukset, arvot ja tunteet.”

Eero Salminen,
palvelupäällikkö, kestävä kaupunkikehitys

¹ Anna Kupila, 2022. Kohti kestävä paikkariippumatonta tulevaisuutta. [Saatavilla täältä.](#)

02

Mistä elementeistä muodostuu elävä keskusta?

Elävyys on yhdistelmä asukkaita ja kaupunkirakennetta, verkostoituneisuutta, palveluita, viheralueita, julkisia tiloja, sosiaalisia kontakteja, kokemuksia, aktiviteetteja ja kulttuuria. Elävä keskusta muodostaa fyysisen ja psyykkisen verkoston, jonka tulisi tukea kestävyyttä sosiaalisesta, ekologisesta ja taloudellisesta näkökulmasta.

Elinvoimaiset ympäristöt ovat turvallisia, viihtyisiä, erilaisia tarpeita huomioivia sekä resilienttejä eli erilaisiin muutoksiin mukautuvia. Arjen perustoimintojen ja tarpeiden saavutettavuus kestäväillä liikkumismuodoilla on asukaslähtöisyyden ohella olennainen osa elävän kaupunkialueen

suunnittelua. Näiden avulla luodaan turvallinen ympäristö, joka edesauttaa terveyttä ja hyvinvointia ollen samalla laadukas ja virikkeellinen.

Vartin kaupungit

Elävistä asuinympäristöistä puhuttaessa *15 minuutin kaupunki* -konsepti on noussut esille mallina tulevaisuuden resilienteille ja ihmisläheisimmille alueille.² Tyypillisesti 15 minuutin kaupungeissa keskitytään ihmiselle luontaisen elämänrytmin ja mittakaavan luomiseen kaupunkitilassa sekä toimintojen sekoittamiseen tiloja monipuolisesti käyttämällä. Ajatuksena on, että kaikki kaupunkilaisen päivittäiset tarpeet ovat saavutettavissa kestäväillä liikkumismuodoilla 15 minuutin

sisällä kotoa. Tällöin työpaikka, koulut, kaupat, harrastukset ja muut toiminnot ovat lähellä kotia ja arki sujuvaa.

Elävyyden suunnittelussa on keskityttävä erityisesti alueen käyttäjiin ja asukkaisiin ja miten heille luodaan hyvän elämän puitteet palveluilla ja ympäristöllä. Tällöin tulee miettiä palveluiden ja toimintojen saavutettavuutta ja monipuolisuutta, mutta tukeutua myös esim. sujuvaan kestävään liikkumiseen, sujuvan arjen turvaamiseen, luonnon läheisyyteen ja ympäristön laatuun. Elävyyttä tarkasteltaessa usein luonto nousee tärkeäksi elementiksi, sillä puistot ja viheralueet lisäävät asukkaiden aktiivisuutta sekä alueen viihtyisyyttä,

“ 15 minuutin kaupungeissa keskitytään ihmiselle luontaisen elämänrytmin ja mittakaavan luomiseen kaupunkitilassa.

² O'Sullivan, F. (2020). Paris Mayor: It's Time for a '15-Minute City'. [Saatavilla täältä.](#)

Kuva: Henri Luoma

Jatkossa rakennetun ympäristön resilienssi nousee myös tärkeäksi teemaksi. Elävyydellä vahvistetaan myös sitä.

resilienssiä sekä arvoa. Laadukkaan asuinympäristön kokemusta voidaan tavoitella esimerkiksi sujuvilla arjen toiminnoilla, viher- ja vesialueilla, sekä arkkitehtuurin ja infrastruktuurin kautta. Lopulta ihmisten kokemus paikasta määrittää sen viihtyvyyden ja laadun.

Keskustan rooli muuttuu

Olemme mielenkiintoisen kokonaisuuden äärellä, jossa

keskustat ja niiden rooli hakee suuntaansa. Koska elävä ympäristö vaatii monipuolista yhdistelmää erilaisia palveluita ja kaupunkitiloja, onkin tärkeää, ettei keskusta-alueiden kehittämisessä unohdeta käyttäjien näkökulmaa. Jotta elävyyttä voidaan tukea kaupunki- ja aluesuunnittelussa, yhteiskunnan rakenteiden ja palvelujen lisäksi olisi huomioitava myös inhimilliset tekijät, asukkaiden kokemukset ja tuntemukset sekä arvot.

Livcy-elävyydsindeksi on kehitetty tarkastelemaan ja tukemaan tätä tavoitetta.

Lisätietoja rakennetun ympäristön elävyydestä ja 15 minuutin kaupunkimallista voit lukea vuonna 2021 julkaistusta [Livcy White Paperista](#).

Kuva: Elina Manninen/Keksi

Puistonperä, Tampere

03

Suomen elävimmät keskustaympäristöt

Elinpiirin kokoiset alueet

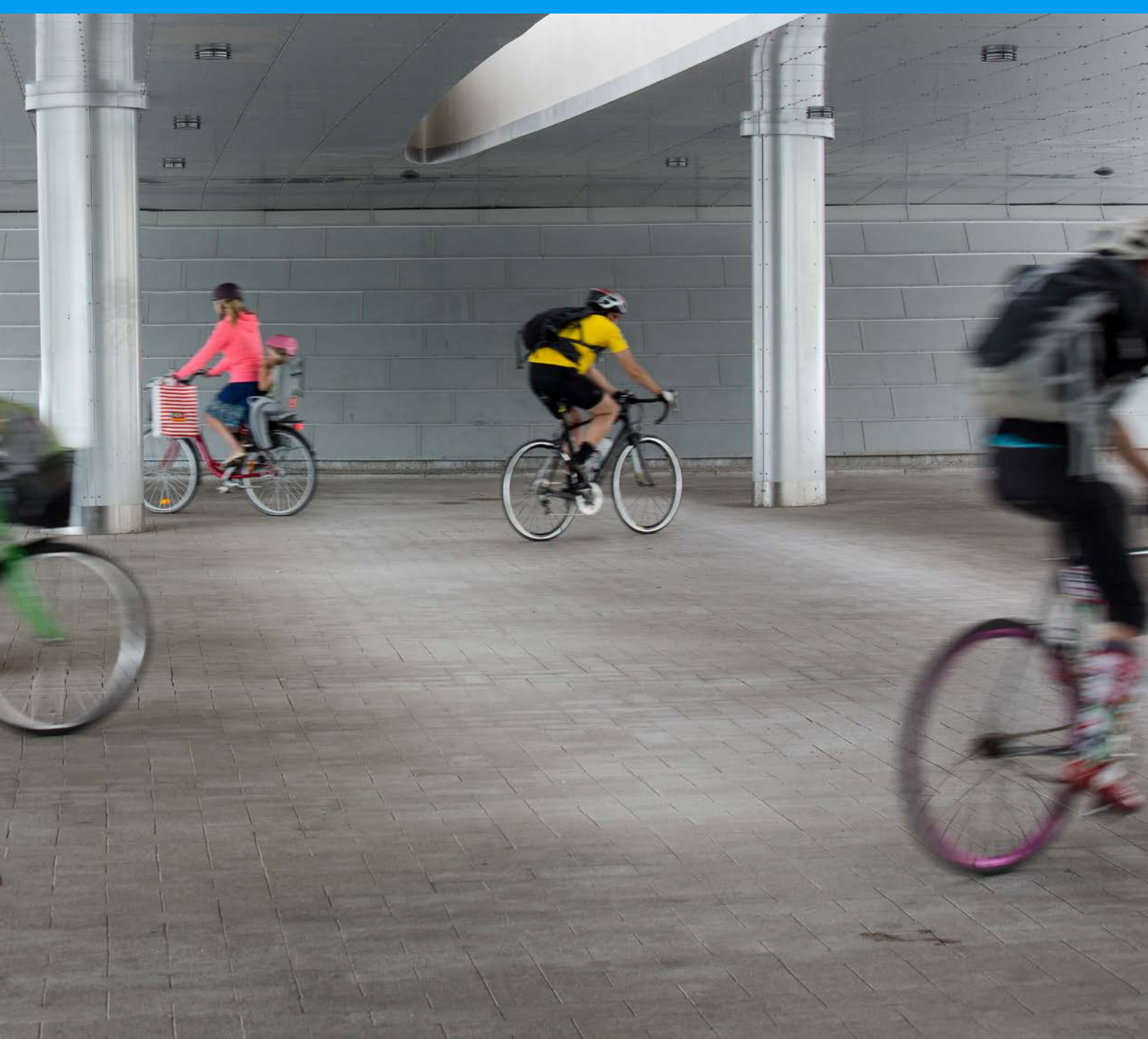
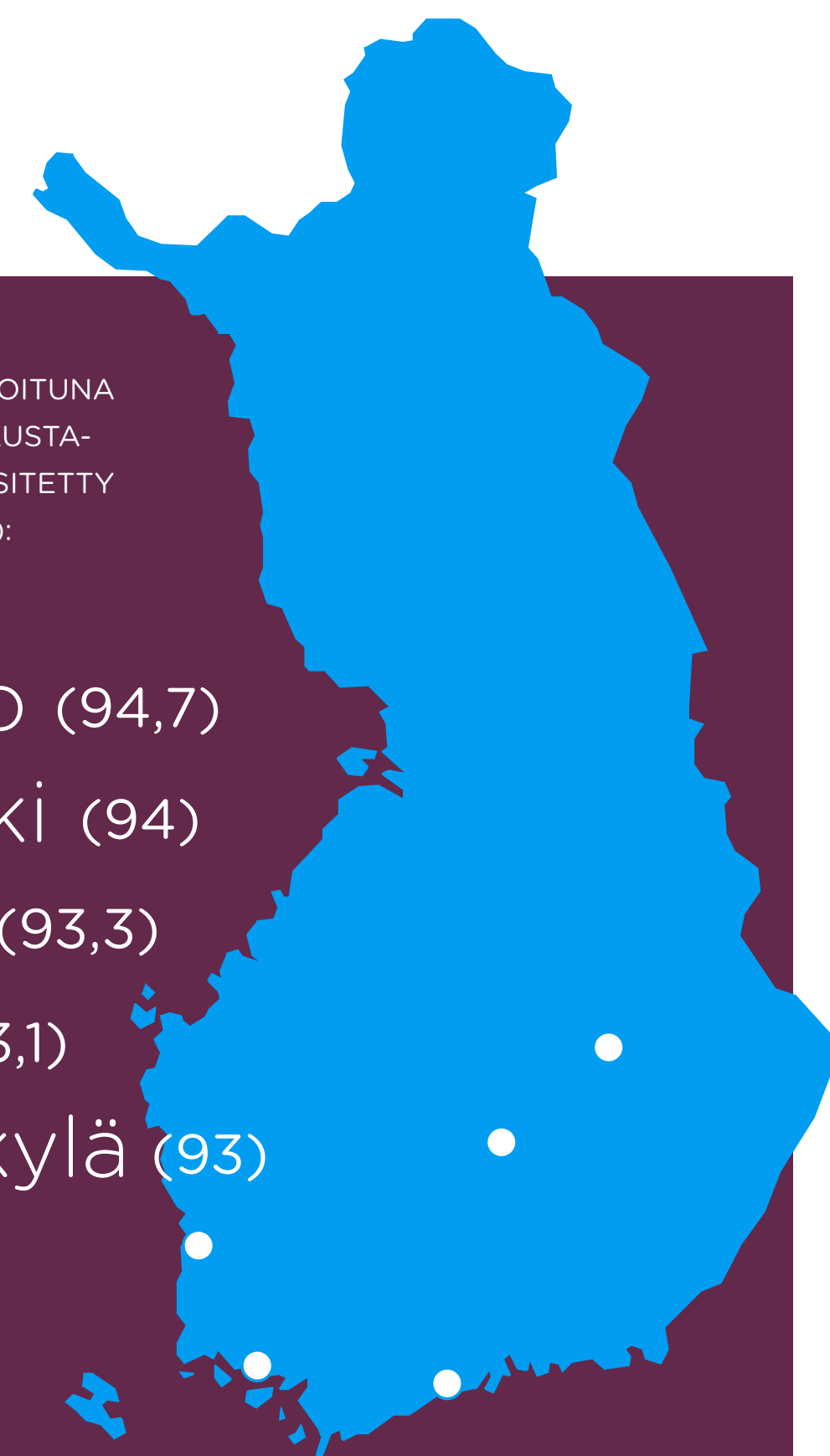
Elävyyden konseptia käytetään yleensä puhuttaessa kokonaisista kaupungeista, mutta usein ihmiset kokevat elävyyttä päivittäisessä elämässään pienemmillä fyysisillä alueilla. Siksi elävyyden suunnittelussa tulee huomioida myös ihmisten elinpiirin kokoiset alueet, kuten kaupunginosat, naapurustot, jopa yksittäiset katu ympäristöt tai rakennukset.

Vuoden 2022 Livcy-elävyyssvertailussa ja raportissa tarkastelun keskiössä ovat keskustaympäristöt ja miten hyvin ne tarjoavat palveluita siellä asuville ja muille keskustan käyttäjille. Lisäksi vaakakupin toisella puolella on keskustojen yleinen elinvoiman kehittyminen.

Livcy-mittarin avulla vastataan kysymykseen, kuinka hyvin keskustassa asuvat pystyvät saavuttamaan arjessa tarvittavat palvelut.

LIVCY-MITTARILLA ARVIOITUNA PARHAIMMAT VIISI KESKUSTA-ALUETTA (SULKEISSA ESITETTY LIVCY-ELÄVYYSSINDEKSI):

1. Kuopio (94,7)
2. Helsinki (94)
3. Turku (93,3)
4. Pori (93,1)
5. Jyväskylä (93)

Miten keskusta on määritelty?

Keskustaympäristö on määritelty 15 minuutin kävelymatka-ajan perusteella toiminnallisesta keskipisteestä. Keskipiste on määritelty erilaisten aineistojen ja asiantuntija-arvioiden perusteella. Keskipiste voi olla esim. tori, keskeinen kauppakatu tai muu toimintojen tihtymä. Keskustapiste on

määritelty perustuen Suomen Ympäristökeskuksen määrittelemille keskusta-alueille.³

Kunnittain on valittu yksi yksittäinen keskusta-alue (ns. pääkeskus). Pääkaupunkiseudulta Espoon ja Vantaan osalta on valittu kaikki kaupunkikeskuksiksi luokitellut aluekeskukset. Vertailuun valikoitui

näin ollen yhteensä 226 keskusta-alueetta (kaikilla Suomen kunnilla ei ole SYKE:n keskusta-alueeksi luokiteltavaa keskusta).

Livcy-indeksi koostuu kuuden palvelukategorian keskiarvon kautta. Kokonaisvaltaisesti tarkasteluna parhaissa keskustoissa palvelut ovat monipuolisesti erittäin hyvin kävellen

saavutettavissa kaikille keskusta-alueen asukkaille. Eri kategorioittain tarkasteltuna tilanne on hieman erilainen; useimmissa kategorioissa Helsingin keskusta nousee ykköstilalle, mutta lähiviheralueiden saavutettavuus on Helsingissä merkittävästi kärkikeskustoja heikommalla tasolla, mikä pudottaa Helsingin kokonaisvertailussa toiseksi.

Kokonaisvaltaisesti tarkasteluna parhaissa keskustoissa palvelut ovat monipuolisesti erittäin hyvin kävellen saavutettavissa kaikille keskusta-alueen asukkaille.

1. Helsinki
2. Turku
3. Pori
4. Hämeenlinna
5. Lahti

Kaupan ja palveluiden

osalta suurin merkitys on päivittäin tarvittavien kaupan palveluiden saavutettavuus suhteessa keskustassa asuviin. Helsingin keskusta-alueen asukkailla on keskimäärin vain 2,5 minuutin kävelymatka lähimpään päivittäistavarakauppaan ja 6 minuuttia suurempaan kaupan yksikköön (hyper- tai supermarket). Päivittäistavarakaupan lisäksi keskustassa sijaitsee monipuolisesti muita kaupan toimintoja ja palveluita. Kuopion keskusta-alueen asukkailla lähimpään päivittäistavarakauppaan matkaa kävellen kertyy keskimäärin 4,5 minuuttia ja suurempaan kaupan yksikköön 8 minuuttia.

1. Helsinki
2. Kuopio
3. Turku
4. Pori
5. Oulu

Koulutus- ja terveyspalveluiden

osalta Helsingissä lähimpään peruskouluun on kävellen matka-aikaa noin 4 minuuttia ja päivähoitoon 2,5 minuuttia. Kuopion keskusta-alueen asukkailla matka-aika on peruskouluun 6,5 minuuttia ja päivähoitoon 4,5 minuuttia.

1. Helsinki
2. Turku
3. Tampere
4. Tikkurila
5. Espoonlahti

Liikenteen ja liikkumisen palveluissa

painotus on vahvasti hyvän palvelutason joukkoliikenteessä ja sen saavutettavuudessa sekä pyöräteiden määrässä. Keskusta-alueet ovat tyypillisesti joukkoliikenteen solmukohtia, minkä ansiosta kaikki kärkeen sijoittuneet keskustaympäristöt saivat varsin hyviä pistemääriä. Helsingissä, Turussa ja Tampereella lähimmän hyvän palvelutason joukkoliikennepysäkin saavuttaa kävellen keskimäärin noin kahdessa minuutissa, Kuopiossa etäisyyttä kertyy hieman yli kolme minuuttia.

1. Raisio
2. Kuopio
3. Tapiola
4. Espoonlahti
5. Ylöjärvi

Viheralueissa huomioidaan

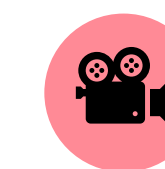
mm. lähivirkistysalueet ja puistot, virkistysreitit sekä leikkipaikat. Raision keskustassa viheralueet ovat erittäin hyvin saavutettavissa, keskimäärin alle minuutissa, lähimmälle virkistysreitille on kaksi minuuttia ja leikkipaikka löytyy alle kolmessa minuutissa kotoa. Kuopiossa viheralueelle matkaa kertyy hieman yli minuutti, virkistysreitille noin kaksi minuuttia ja lähimmälle leikkipaikalle 3,5 minuuttia. Helsingissä lähin puisto löytyy keskimäärin hieman yli minuutin etäisyydeltä kotoa ja leikkipaikalle matkaa kertyy noin kolme minuuttia. Helsingin osalta pisteitä laskee virkistysreittien jääminen hieman syrjään asukkaiden painopisteisiin nähden ja keskusta-alueelta kertyykin Töölönlahden ja keskuspuiston virkistysreiteille noin 20 minuuttia kävellen.

1. Helsinki
2. Espoonlahti
3. Mikkeli
4. Iisalmi
5. Valkeakoski

Liikuntapalveluissa huomioidaan

lähiliikuntapaikat, kuntosalit, pallokentät ja uimahallit sekä -paikat.

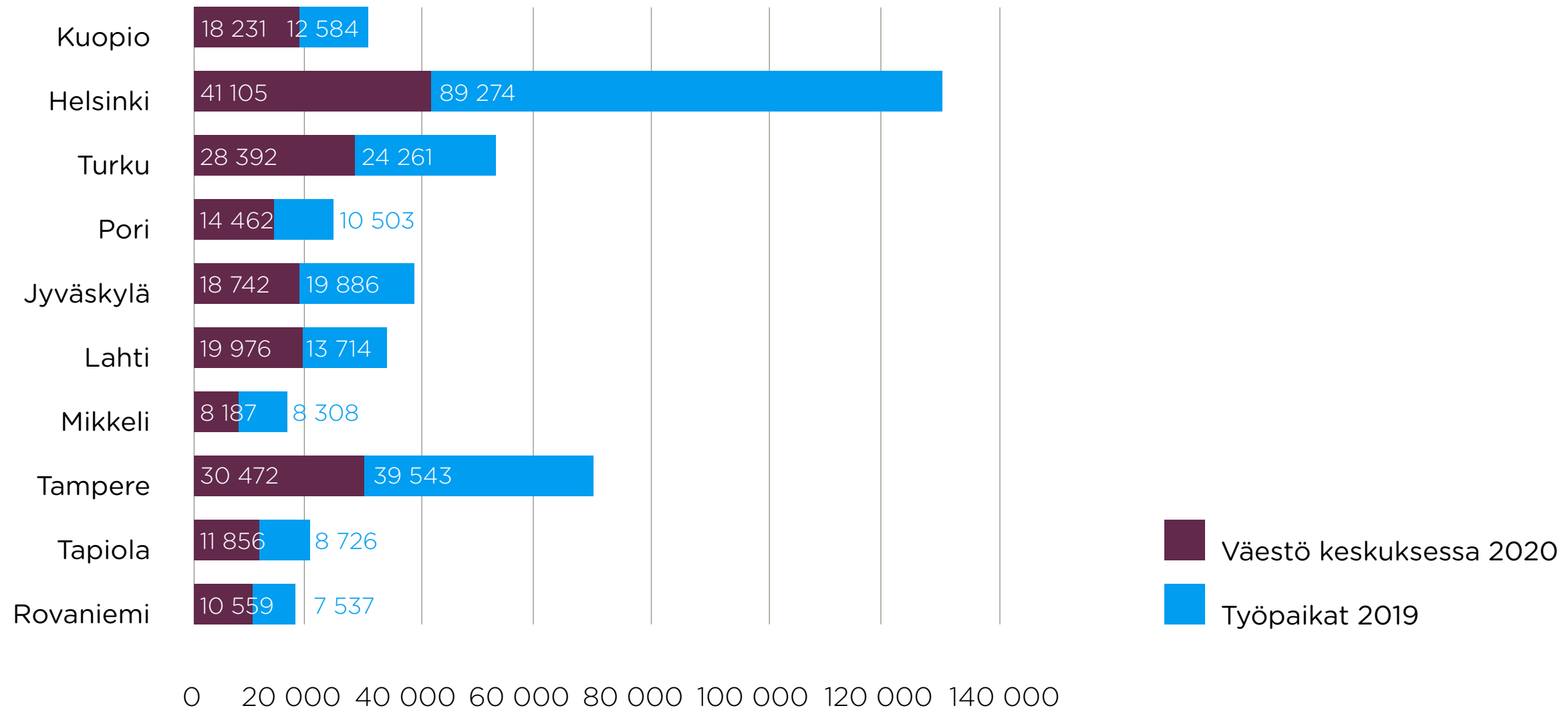

1. Helsinki
2. Kuopio
3. Jyväskylä
4. Sotkamo
5. Tampere

Kulttuuripalveluissa mukana ovat kirjastot, museot, galleriat sekä esittävä taide (teatterit, elokuvateatterit).

³ Suomen Ympäristökeskus (2017): Aluerajaukset keskusta-alueet ja kaupan alueet.

VÄESTÖ JA TYÖPAIKKAMÄÄRÄ 15 MINUUTIN KÄVELYMATKAN ETÄISYYDELLÄ KESKUSTASTA

Kaupunkien keskustat ovat erilaisia

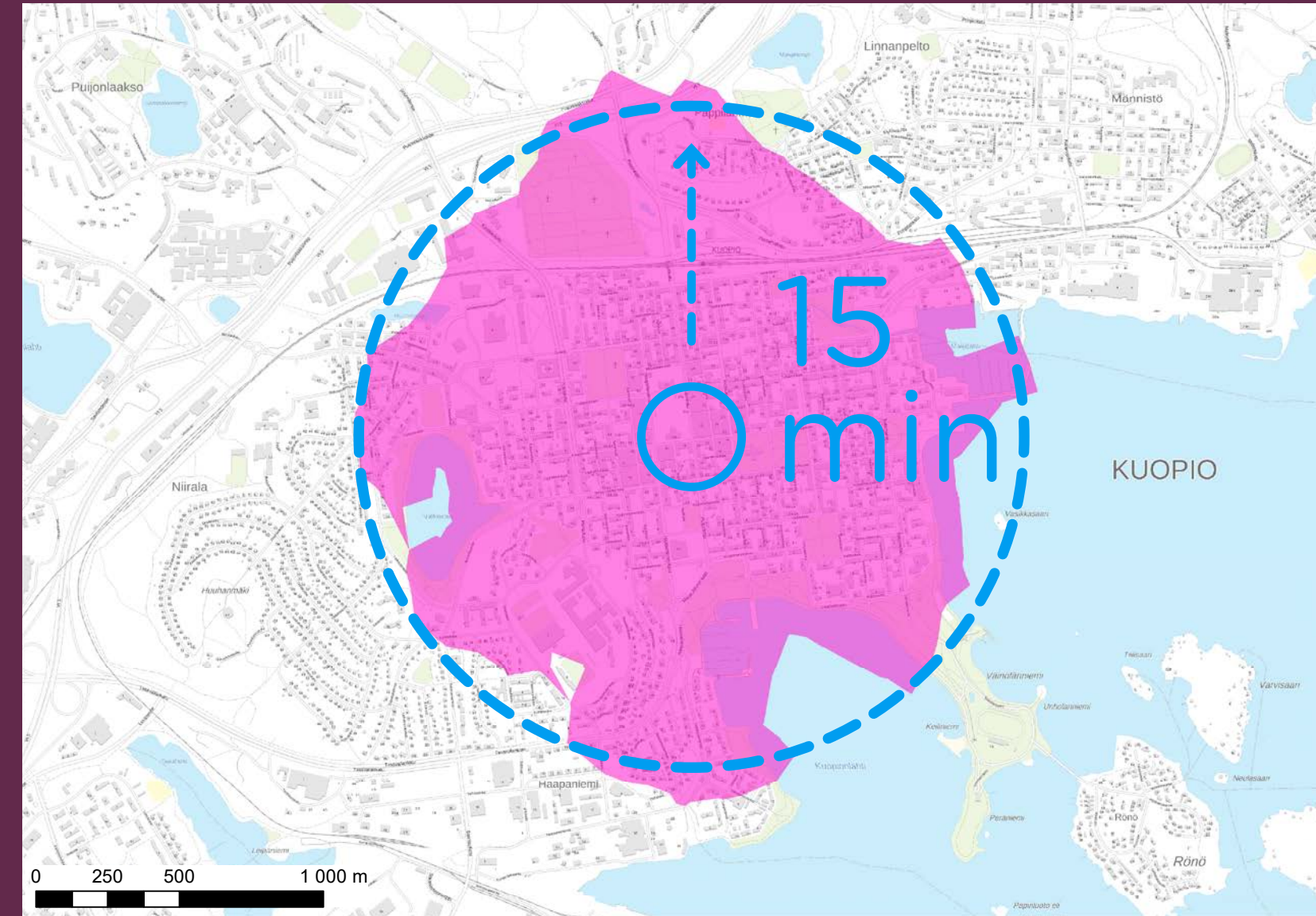
Vertailussa keskusta-alueiden viiden kärki on keskenään erilaisia profiileiltaan. Oheisessa kaaviossa on esitetty vastaavalta 15 minuutin keskusta-alueelta tunnuslukuina väestön ja työpaikkojen määrä. Helsinki, Tampere ja Turku ovat volyymeiltään ylivoimaisesti suurimmat. Helsingissä merkillepantavaa on työpaikkojen yli kaksinkertainen määrä verrattuna alueella asuviin (89 300 työpaikkaa, 41 100 asukasta). Muissa keskustoissa väestön ja työpaikkojen keskinäinen suhde on tasapainoisempi.

Huomionarvoista on, että moni kaupunki on imagonsa vanki. Tämän vuoden keskustavertailussa esim. Pori ja Kouvola nousivat yllättävän korkealle elävyyss pisteissä, vaikka tavallisesti niitä ei koeta houkutteleviksi asuinympäristöiksi. Myös kulttuurikohteita aliarvioidaan, vaikka ne kuitenkin vetävät ihmisiä keskustoihin. Voittajakeskusta Kuopion tarkemmasta analyysistä selviää, että viher- ja virkistysalueilla on todella suuri merkitys elinvoimaisuuden ja elävyyden näkökulmasta.

“Kuopio sai korkeimmat pisteet, koska siellä on muun muassa paljon viheralueita. Kaikkien kärkisijoille nousseiden keskustojen palvelut ovat lähellä ja niissä asukkaiden arki on helppoa. Asukkaat pääsevät helposti nauttimaan viheralueista tai vaikkapa harrastamaan liikuntaa ja kulttuuria ja päivähoitopaikatkin ovat lyhyen kävelymatkan päässä.”

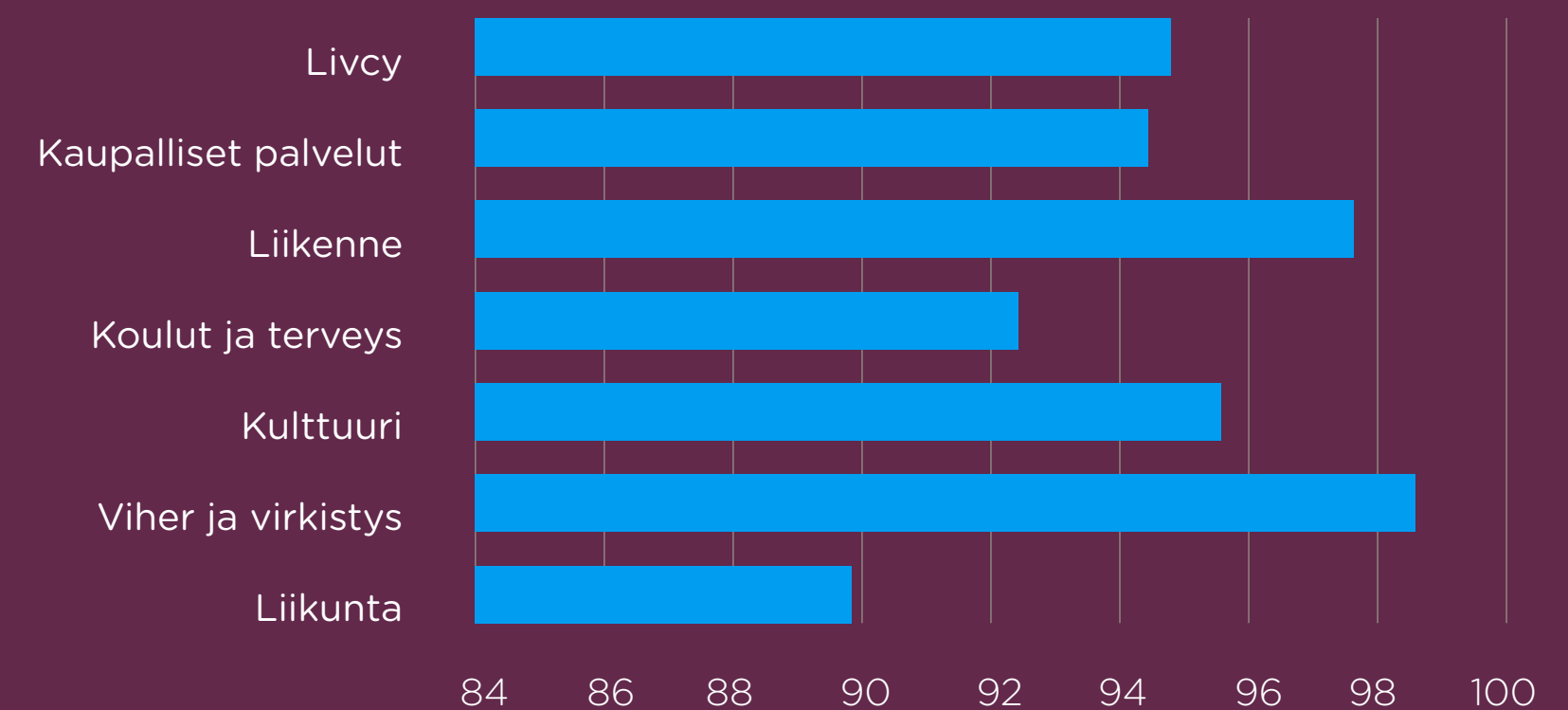
Eero Salminen,
palvelupäällikkö, kestävä kaupunkikehitys

KUOPION KESKUSTAN 15 MINUUTIN KÄVELYALUE

Keskustaympäristö on määritelty 15 minuutin kävelymatka-ajan perusteella toiminnallisesta keskipisteestä. Keskipiste on määritelty erilaisten aineistojen ja asiantuntija-arvioiden perusteella. Keskipiste voi olla esim. tori, keskeinen kauppakatu tai muu toimintojen tihentymä.

KUOPION LIVCY-ELÄVYYSSINDEKSI OSA-ALUEITTAIN, %

Kuopion keskusta-alueella sijaitsee runsaasti viher- ja virkistysalueita ja liikenteen yhteydet ovat hyvät. Nämä nostavat kokonaiselävyyden pisteitä muiden osa-alueiden lisäksi.

04

Keskusta-alueiden Livcy-elävyysindeksi- vertailu 2022

SIJAT 1-24

Rank	Kaupunki/keskusta	Väestö keskusta- alueella 2020	Livcy
1	Kuopio	18 231	94,7
2	Helsinki	41 105	94,0
3	Turku	28 392	93,3
4	Pori	14 462	93,1
5	Jyväskylä	18 742	93,0
6	Lahti	19 976	92,7
7	Mikkeli	8 187	92,4
8	Tampere	30 472	92,4
9	Tapiola	11 856	92,1
10	Rovaniemi	10 559	92,0
11	Myyrmäki	13 985	91,9
12	Vaasa	16 817	91,9

Rank	Kaupunki/keskusta	Väestö keskusta- alueella 2020	Livcy
13	Tikkurila	18 890	91,9
14	Kotka	10 069	91,5
15	Oulu	19 048	91,1
16	Hämeenlinna	11 327	90,8
17	Porvoo	10 373	90,7
18	Leppävaara	17 689	90,6
19	Lappenranta	13 140	90,6
20	Joensuu	14 251	90,3
21	Naantali	3 766	90,3
22	Kouvola	6 567	90,3
23	Kerava	16 964	89,6
24	Järvenpää	15 359	88,9

SIJAT 25-93

Rank	Kaupunki/keskusta	Väestö keskusta-alueella 2020	Livcy
25	Heinola	5 582	88,3
26	Espoonlahti	13 086	88,1
27	Matinkylä	22 234	88,0
28	Salo	6 297	87,9
29	Kajaani	7 485	87,4
30	Valkeakoski	4 102	87,3
31	Iisalmi	4 865	87,3
32	Hamina	3 256	87,2
33	Kangasala	3 130	87,2
34	Riihimäki	10 746	87,0
35	Espoon keskus	13 733	86,7
36	Vammala	3 147	86,5
37	Parainen	2 806	86,4
38	Nokia	5 647	86,4
39	Muurame	2 173	85,8
40	Forssa	6 152	85,7
41	Hyvinkää	12 313	85,5
42	Raahe	4 251	85,2
43	Hyrylä	5 594	84,7
44	Siilinjärvi	2 148	84,4
45	Kirkkonummi	5 862	84,0
46	Ylöjärvi	3 300	83,4
47	Kauniainen	8 511	83,3

Rank	Kaupunki/keskusta	Väestö keskusta-alueella 2020	Livcy
48	Laukaa	2 710	83,1
49	Mäntsälä	5 555	82,9
50	Kaarina	7 408	82,7
51	Rauma	8 694	82,6
52	Raisio	7 576	82,1
53	Nikkilä	4 114	81,8
54	Seinäjoki	5 564	81,8
55	Orimattila	4 744	81,7
56	Pieksämäki	4 535	81,3
57	Turenki	3 316	80,9
58	Toijala	3 548	80,7
59	Kontiolahti	1 487	80,4
60	Pirkkala	6 279	80,4
61	Parola	2 645	79,4
62	Paimio	2 128	79,4
63	Pietarsaari	6 639	79,1
64	Klaukkala	5 657	78,5
65	Tammisaari	3 570	78,5
66	Karjaa	2 755	78,5
67	Tyrnävä	1 413	78,4
68	Kokkola	9 668	78,2
69	Kempele	4 780	78,1
70	Lohja	6 392	78,0

Rank	Kaupunki/keskusta	Väestö keskusta-alueella 2020	Livcy
71	Muhos	2 260	78,0
72	Orivesi	2 792	77,9
73	Kitee	2 568	77,8
74	Kankaanpää	3 135	77,7
75	Loviisa	3 362	77,2
76	Nummela	7 450	76,7
77	Rantasalmi	979	76,6
78	Lieto	3 249	76,4
79	Hanko	1 672	76,3
80	Varkaus	4 161	76,1
81	Suonenjoki	2 796	76,0
82	Loimaa	3 590	75,8
83	Kuusamo	3 294	75,7
84	Äänekoski	3 920	75,7
85	Alavus	2 149	75,6
86	Tornio	3 741	74,8
87	Lieksa	2 196	74,7
88	Kuhmo	2 802	74,5
89	Mänttä	2 305	74,4
90	Kemi	5 171	74,4
91	Uusikaupunki	4 061	74,3
92	Savonlinna	5 123	74,0
93	Lauttakylä	2 480	73,7

SIJAT 94-162

Rank	Kaupunki/keskusta	Väestö keskusta-alueella 2020	Livcy
94	Salpakangas	5 232	72,9
95	Haapajärvi	2 208	72,8
96	Keuruu	2 401	72,7
97	Kannus	1 696	72,6
98	Saarijärvi	1 657	72,3
99	Sotkamo	1 656	72,2
100	Kauhajoki	2 543	72,2
101	Joutsa	1 570	72,1
102	Rusko	1 003	72,0
103	Mäntyharju	2 259	71,9
104	Kangasniemi	1 278	71,7
105	Oulainen	2 959	71,6
106	Viitasaari	1 518	71,0
107	Ikaalinen	2 409	71,0
108	Outokumpu	2 323	70,8
109	Imatra	4 195	70,6
110	Leppävirta	3 002	70,2
111	Ilmajoki	2 229	70,2
112	Posio	753	70,1
113	Jämsä	3 395	70,0
114	Ulvila	2 344	69,8
115	Lempäälä	3 175	69,5
116	Mynämäki	2 022	69,4

Rank	Kaupunki/keskusta	Väestö keskusta-alueella 2020	Livcy
117	Kärkölä	1 618	69,3
118	Sysmä	1 541	69,3
119	Juva	1 943	69,1
120	Kalajoki	2 645	68,8
121	Lapua	3 345	68,6
122	Liminka	2 640	68,3
123	Kemijärvi	1 159	68,3
124	Kurikka	2 380	68,3
125	Kristiinankaupunki	1 771	68,2
126	Ylivieska	3 839	68,2
127	Rautjärvi	1 177	68,2
128	Haapavesi	1 706	68,0
129	Ähtäri	1 467	68,0
130	Ruovesi	1 232	68,0
131	Keminmaa	1 617	68,0
132	Uusikaarlepyy	2 854	67,6
133	Suomussalmi	1 036	67,5
134	Jokioinen	1 766	67,4
135	Ilomantsi	1 751	67,3
136	Savitaipale	1 171	67,3
137	Vääksy	2 621	67,2
138	Nivala	2 606	67,1
139	Kittilä	1 447	67,0

Rank	Kaupunki/keskusta	Väestö keskusta-alueella 2020	Livcy
140	Pälkäne	1 142	66,9
141	Kiuruvesi	2 908	66,8
142	Karkkila	3 186	65,8
143	Harjavalta	2 054	65,7
144	Sodankylä	1 926	65,6
145	Pihtipudas	1 404	65,3
146	Salla	1 107	65,2
147	Närpiö	2 255	64,9
148	Alajärvi	1 826	64,4
149	Mustasaari	3 782	64,2
150	Tammela	1 109	64,1
151	Laitila	2 591	64,1
152	Tervola	623	64,1
153	Polvijärvi	1 002	64,1
154	Kemiö	789	64,0
155	Juuka	1 644	63,9
156	Virrat	2 076	63,7
157	Ivalo	1 507	63,7
158	Kruununpyy	995	63,6
159	Petäjävesi	946	63,5
160	Hausjärvi	1 508	63,3
161	Laihia	2 239	62,9
162	Parkano	2 213	62,9

SIJAT 163–226

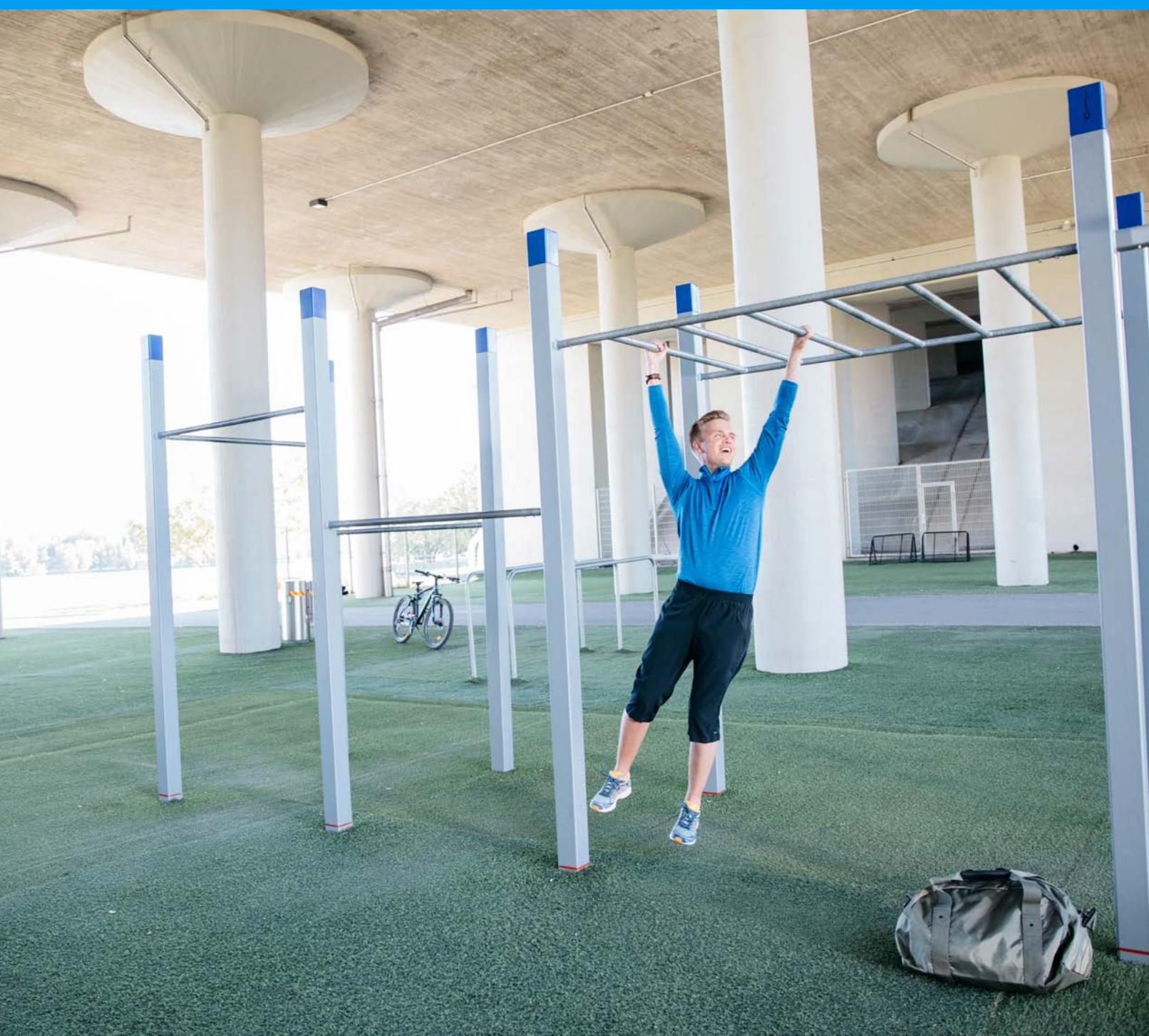
Rank	Kaupunki/keskusta	Väestö keskusta-alueella 2020	Livcy
163	Rautalampi	1 083	62,8
164	Isokyrö	1 169	62,6
165	Loppi	1 457	62,2
166	Vironlahti	926	61,9
167	Iitti	2 704	61,7
168	Eura	2 119	61,7
169	Somero	2 916	61,4
170	Säkylä	1 074	61,3
171	Rasila	1 274	60,8
172	Pudasjärvi	2 217	60,6
173	Kärsmäki	948	60,5
174	Lapinlahti	1 837	60,4
175	Kuhmoinen	664	60,4
176	Paltamo	983	60,4
177	Heinävesi	1 041	60,4
178	Sulkava	937	60,1
179	Ylitornio	799	60,0
180	Hämeenkyrö	1 623	60,0
181	Inkoo	1 269	59,9
182	Puolanka	1 057	59,9
183	Luumäki	1 405	59,8
184	Lappajärvi	708	59,8
185	Ranua	1 165	59,7

Rank	Kaupunki/keskusta	Väestö keskusta-alueella 2020	Livcy
186	Muonio	773	59,1
187	Kokemäki	1 358	59,0
188	Siuntio	1 948	58,8
189	Pyhäjärvi	1 407	58,3
190	Urjala	1 183	58,2
191	Keitele	878	58,1
192	Parikkala	1 064	58,1
193	Toholampi	1 008	57,8
194	Sievi	998	57,5
195	Koski Tl	1 034	57,0
196	Utajärvi	844	56,9
197	Vieremä	1 251	56,6
198	Hartola	1 120	56,6
199	Pielavesi	1 431	56,1
200	Eurajoki	1 481	55,7
201	Liperi	772	54,8
202	Alavieska	831	54,8
203	Karvia	656	54,2
204	Teuva	1 244	53,9
205	Rantsila	482	53,7
206	Konnevesi	857	53,5
207	Kaustinen	1 100	53,2
208	Jalasjärvi	1 893	53,1

Rank	Kaupunki/keskusta	Väestö keskusta-alueella 2020	Livcy
209	Vimpeli	866	53,0
210	Hankasalmi	903	52,8
211	Ruukki	738	52,3
212	Karstula	1 173	51,8
213	Isojoki	647	51,7
214	Kaavi	1 035	51,4
215	Pello	710	51,2
216	Siltakylä	1 044	51,0
217	Taivassalo	534	50,8
218	Pyhäjoki	1 138	49,4
219	Kinnula	639	47,7
220	Joroinen	1 489	47,5
221	Evijärvi	440	47,1
222	Tervo	432	44,8
223	Kannonkoski	431	43,9
224	Vehmaa	645	41,9
225	Vöyri	967	37,2
226	Karjajoki	368	35,6

05

Taustatietoa ja laskentaperusteet

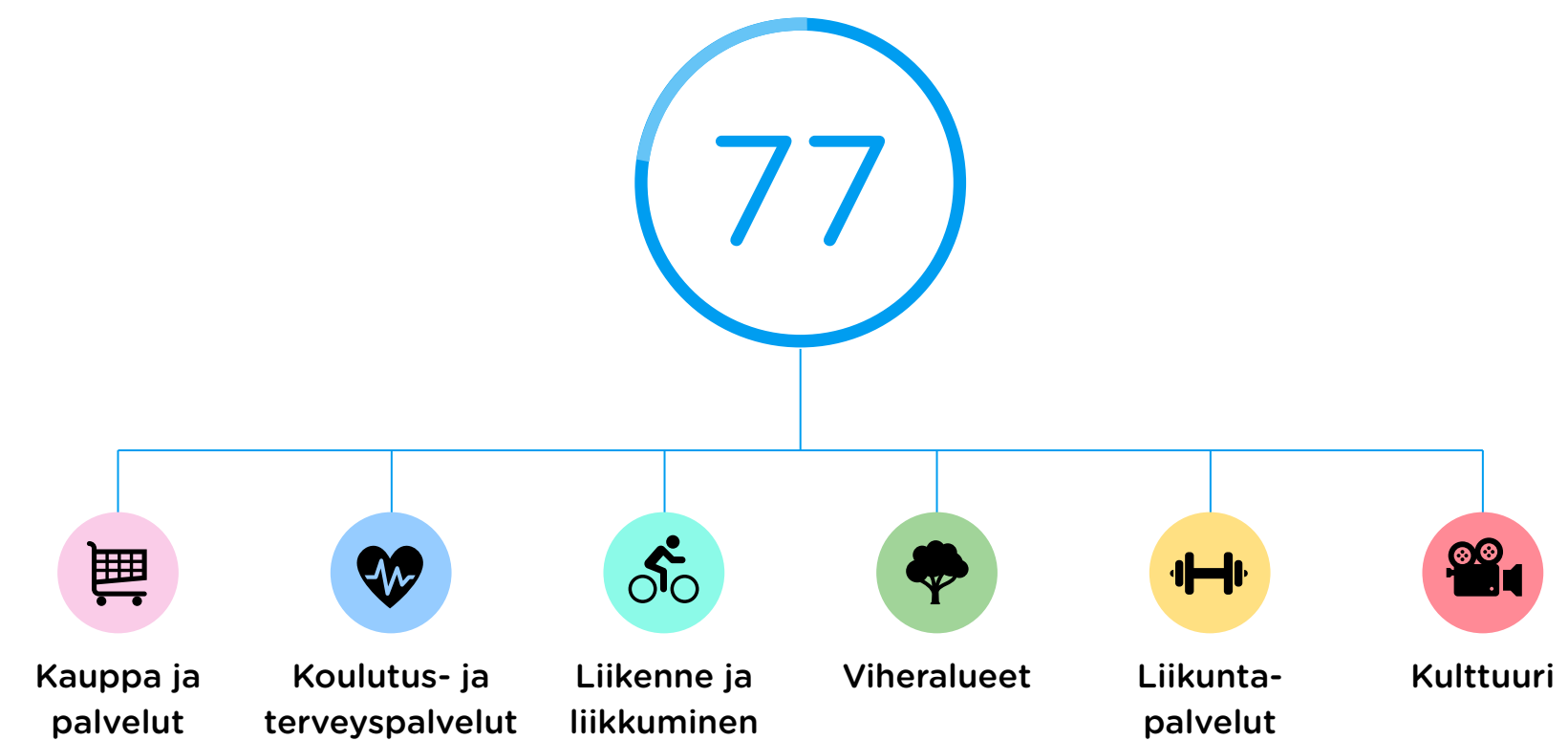

Rambollin Livcy-konseptiin kuuluva elävyysindeksi pohjautuu 15 minuutin kaupunki -ajatteluun, kaupunkien elävyydestä tehtyihin kansainvälisiin tieteellisiin tutkimuksiin sekä Suomen Ympäristökeskuksen kehittämään StrateGIS-menetelmään. Livcy on kehitetty hyödyntäen Rambollin monialaista asiantuntemusta mm. arkkitehtuurin, maisemasuunnittelun, liikenteen ja liikkumisen, elinkeinoelämän, kestävän kehityksen ja paikkatiedon aloilta.

Rambollin Livcy-elävyysindeksi mittaa arjen palvelujen ja toimintojen kävelysaavutettavuutta ja monipuolisuutta asuinympäristössä. Livcy-elävyysindeksi muodostuu

kuuden eri palvelukategorian kautta (kuva alla). Palveluihin lukeutuvat kaupalliset ja julkiset palvelut sekä esimerkiksi virkistykseen ja liikuntaan liittyvät palvelut.

Livcy-elävyysindeksi on kehitetty alueiden elävyyden tarkasteluun ja sitä voidaan hyödyntää monipuolisesti alue- ja palveluverkkosuunnittelun tukena.

“ Livcy-elävyysindeksi mittaa arjen palvelujen ja toimintojen kävelysaavutettavuutta ja monipuolisuutta asuinympäristössä.

KUVA 1 LIVCY-ELÄVYYSSINDEKSIIN PISTEKATEGORIAT

Indeksiluku	Selite
0	Heikko – palvelut eivät ole kävelen saavutettavissa
25	Tyydyttävä – lähes kaikki palvelut ovat pitkän kävelymatkan (25 min) tai pyörällä saavutettavissa
50	Kohtalainen – lähes kaikki palvelut ovat alle 20 min kävelymatkan etäisyydellä
70	Hyvä – lähes kaikki palvelut ovat alle 15 min kävelymatkan etäisyydellä
85	Erinomainen – lähes kaikki palvelut ovat alle 10 min kävelymatkan etäisyydellä
95	Huippu – lähes kaikki palvelut ovat alle 5 min kävelymatkan etäisyydellä

Menetelmä

Laskenta perustuu Manner-Suomen 250 metrin tilastoruutuihin. Demografiatietoa sisältävien tilastoruutujen (> 330 000 kpl) keskipisteestä on laskettu etäisyys käveltävää tie- ja katuverkkoa (ml. erilaiset polut ja reitit) pitkin lähimpään palvelupisteeseen.

Aluemaisten kohteiden (kuten viheralueet) osalta etäisyys on laskettu alueen reunaan. Etäisyys on muutettu kävelyn matka-ajaksi oletuksella 80 m/min. Etäisyyden lisäksi on laskettu palveluiden lukumäärä 15 minuutin kävelymatkan (1 200 m) etäisyydellä ruudun keskipisteestä. Kävelyetäisyydet on pisteytetty

(0-100) palvelutyypeittäin matka-ajan perusteella etäisyyskitkaan perustuen. Palvelusta ei saa pisteitä kävelyajan ylittäessä 30 minuuttia. Raja-arvot on esitetty yllä olevassa taulukossa.

Palvelut on jaettu edellisellä sivulla esitettyihin kuuteen kategoriaan. Palveluiden pisteet on painotettu perustuen arviointiin siitä, kuinka usein arjessa palvelua tarvitsee sekä Rambollin monialaisen asiantuntijaneelin arvioihin. Painotukset ovat yleistyksiä.

Tilastoruututason indeksiluvut (pisteet) on laskettu postinumero- ja kuntatasolle ruudun väestömäärään perustuvana painotettuna keskiarvona.

15

minuutin kävelymatka on menetelmässä keskiössä

Kuva: Kuvatoimisto Kuvia Oy,
Martin Sommerschild

Puistot ja viheralueet lisäävät asukkaiden aktiivisuutta sekä alueen viihtyisyyttä.

Aineisto

Indeksin laskentaan on käytetty avoimia, maksullisia sekä Rambollin keräämiä paikkatietoaineistoja. Keskusta-aineistona on hyödynnetty mm. Suomen Ympäristökeskuksen muodostamaa keskusta-aineistoa. Tarkempi lähdeaineistolistaus on saatavilla Rambollilta.

Valtaosa palveluista on paikannettu tietosoitteen perusteella kesällä 2022. Palvelukategoriat ja yksittäiset palvelut on lueteltu alla olevassa taulukossa.

Ramboll ei vastaa palvelupisteaineistossa olevista tai laskentaan liittyvistä

mahdollisista virheistä johtuen esim. vanhentuneesta tiedosta, aineiston kattavuudesta tai virheellisestä paikannuksesta. Epävarmuustekijöistä huolimatta indeksi antaa hyvän yleiskuvan Suomen eri alueista.

Tarkempia analyyseja voidaan toteuttaa kuntakohtaisesti joko toimitetulla palveluaineistolla tai varta vasten kerätyllä aineistolla. Livcy-elävyysanalyysiä voidaan toteuttaa räätälöidysti eri tyyppiseen käyttöön, muun muassa tarkastelemalla palveluiden kehittymistä, arvioimalla erilaisia kehitysskenaarioita tai kartoittamalla palveluaukot rakennetussa ympäristössä.

“ Livcy-elävyysanalyysiä voidaan toteuttaa räätälöidysti eri tyyppiseen käyttöön.

KUVA 2 LIVCY-ELÄVYYSINDEKSIN PALVELUKATEGORIAT

Kauppa ja palvelut	mm. apteekki, päivittäistavara-kauppa, ravintola/kahvila, erikoiskauppa
Sosiaali- ja terveyspalvelut	mm. peruskoulu, lukio, päiväkoti, terveyskeskus
Liikenne ja liikkuminen	mm. julkisen liikenteen pysäkki, joukkoliikenteen palvelutaso, jalankulku- ja pyöräilyonnettomuuksien määrä
Liikuntapalvelut	mm. kuntokeskukset, pallokentät, lähiliikuntapaikat, uimapaikat ja -hallit
Viher- ja virkistysalueet	mm. puistot ja ylläpidettävät viheralueet, virkistys- ja kuntoilureitit, leikkipaikat
Kulttuuri	mm. kirjasto, teatteri, museo, konserttitalo

Bright ideas. Sustainable change.

RAMBOLL

Kaupunkialuiden elävyyteen panostaminen edesauttaa myös useita globaaleja kestävyystavoitteita ja erityisesti tavoitetta 11, jonka päämääränä on tehdä kaupungeista inklusiivisia, turvallisia, resilienttejä ja kestäviä. Lisäksi elävyys vaikuttaa asukkaiden terveyteen ja hyvinvointiin (tavoite 3), eriarvoisuuden vähentämiseen (tavoite 10) sekä ilmastonmuutoksen sopeutumiseen ja lieventämiseen (tavoite 13).

Lisätiedot ja aineistot:

Tarkempaa tietoa oman alueesi Livcy-elävyysindeksistä, erityispiirteistä ja elävyyden kategorioista sekä niihin liittyvistä laadullisista tekijöistä saat olemalla yhteydessä Rambollin Livcy-tiimiin.

Eero Salminen
Palvelupäällikkö, Kestävä kaupunkikehitys
eero.salminen@ramboll.fi

Katri Einola
Suunnittelija, Kestävä kaupunkikehitys
katri.einola@ramboll.fi